

Odpočet primátora za rok 2017

Prvá časť

Stalo sa už zažitým zvykom, že primátor mesta na konci odchádzajúceho roka a začiatku nadchádzajúceho roka zreferuje o dosiahnutých výsledkoch. Pokračujúc teda v tejto tradícii skúsime poskytnúť stručný prehľad na stránkach mestských novín o tom, aký prínos mala práca, ktorú sme vykonali spolu s mestským zastupiteľstvom, mestským úradom, členmi odborných komisií a mestskými inštitúciami v treťom roku volebného cyklu 2014 – 2018.

Na začiatku roka sme pokračovali v rekonštrukcii kancelárií na prízemí mestského úradu, ktoré sa nachádzali v zlom stave a boli zdravie škodlivým prostredím, ktoré ohrozovalo zdravie tam pracujúcich zamestnancov a tiež ich klientov. V priebehu roka sa nám podarilo získať ďalšiu dotáciu od Ministerstva financií Slovenskej republiky vo výške takmer 10.000 eur na obnovu sociálnych zariadení na poschodí budovy. Realizáciu týchto prác sme naplánovali na nastávajúce zimné mesiace. Za účelom ďalšieho zužitkovania bývalej budovy základnej umeleckej školy sme dali vypracovať projekt denného stacionára pre dôchodcov v ľavom krídle niekdajšej hlavnej budovy. V nasledujúcich týždňoch sa uskutoční hydroizolácia stien, aby nedošlo k zhoršeniu stavu zatiaľ nevyužitého krídla budovy do jeho rekonštrukcie. Vypracovanie projektovej dokumentácie a realizáciu izolácie podporil štát formou tzv. regionálneho príspevku vo výške 10.000 eur prostredníctvom Akčného plánu rozvoja okresu Lučenec. Komplexná prestavba môže byť podľa našich predstáv začatá v roku 2018. Výstavba mestského trhoviska vo dvore za bývalou koncertnou sálou základnej umeleckej školy sa nezačala v roku 2017 pre zastavenie konania potom, ako odstúpil zhotoviteľ, ktorý bol vyhodnotený za verejným obstarávaní ako úspešný uchádzač. Takže potrebná suma sa znovu objaví v mestskom rozpočte na rok 2018. Ak proces nového verejného obstarávania prebehne bez problémov, výstavba môže byť začatá na jar

budúceho roka. Aj päťdesiatročná budova Klubu – Mestského kultúrneho strediska potrebuje rekonštrukciu. Ťahalo cez jej okná, v januári zamrzol vodovod, kanalizácia bola tiež často upchatá a divadelnú sálu v období od decembra do marca ledva bolo možné vykúriť. Na projekt obnovy najväčšieho kultúrneho domu okresu mesto obetovalo v minulom roku z vlastného rozpočtu viac ako 24.000 eur. Táto dokumentácia je základom získania ďalších zdrojov. Na základe toho sme vedeli realizovať v roku 2017 izoláciu strechy a jej vybavenie novou krytinou formou dotácie z Environmentálneho fondu vo výške 95.000 eur, a v ďalšom kroku by sme chceli investovať do budovy aj ďalších 150.000 eur, ktoré sú určene akčným plánom okresu na výmenu okien. Hlavnú etapu komplexnej rekonštrukcie plánujeme začať vo februári. V rámci nej prebehne výmena ústredného kúrenia a elektroinštalácie. Úplne sa obnoví divadelná sála, tanečná sála, kuchyňa a aj sociálne zariadenia. Zložité rekonštrukčné práce budú trvať pravdepodobne jeden celý rok.

Strojový park Verejnoprospešných služieb Filákov (VPS) sa podarilo v roku 2017 doplniť o jedno ojazdené vozidlo (nosič kontajnerov typu Volvo, ktorým bola nahradená Škoda „Trambus“ na hranici prevádzkyschopnosti), ako aj o špeciálne stroje mestskej kompostárne (medzi nimi o mininakladač v hodnote takmer 31.000 eur) zakúpené s finančnou podporou Európskej únie. V priebehu leta sa vybudovala druhá časť zberného dvoru na Ratkanskej ceste. Na mieste silážnych jám bývalého štátneho majetku boli vytvorené plochy vhodné na zber a spracovanie zeleného odpadu, resp. sme obstarali uvedené zariadenia potrebné ku kompostovaniu na úrovni mesta. Ministerstvo životného prostredia prispelo k realizácii projektu s finančnou podporou zo zdrojov Európskej únie vo výške takmer 260 tisíc eur. Menej atraktívnou, ale o to užitočnejšou investíciou Filákov je skládka stavebného odpadu, ktorá bola vybudovaná v priebehu roka z vlastných zdrojov vo výške

Foto: Klaudia Kováčsová

75.000 eur v kameňolome nad mestom. Stavebná časť investície bola ukončená v novembri, zostáva ešte získanie kolaudačného rozhodnutia a schválenie prevádzkového poriadku. Po viacročnom projektovaní a konzultáciách s príslušnými úradmi môže skládka po zdolaní týchto prekážok slúžiť obyvateľom od jari počas 10-15 rokov, čím sa vyriešia nemalé problémy s umiestnením drobného stavebného odpadu.

Podľa harmonogramu schváleného na štvorročný cyklus sme pokračovali v údržbe a rekonštrukcii ciest a chodníkov v správe mesta. Novým asfaltovým kobercom sme pokryli ulicu Ružovú, Vajanského, Gemerskú a Viničnú. Tým sa nám podarilo prevýšiť rozsah upravených plôch v porovnaní s vlnajšími opravami ciest o viac ako 3000 štvorcových metrov, totiž dotknuté ulice dostali nové asfaltové koberce spolu o výmere takmer 8500 štvorcových metrov. Odstránený starý asfalt sme použili na úpravu Tehelnej ulice v úseku smerujúcom k Beline, ktorý vlni nebol opravený. Z vlastných zdrojov sme pokračovali v ukladaní obrubníkov a vytváraní nového štrkového podlažia blatistých ulíc pod hradom. V roku 2017 sa nám podarilo uvedeným spôsobom čiastočne upraviť Švermovu ulicu. Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity sme požiadali v záujme pokračovania prác o dotáciu na štrkovú cestu vyloženú obrubníkmi, ktorá bude viesť cez blatisté verejné priestranstvá sídliska na Bottovej ulici. V týchto dňoch sme dostali správu, že naša žiadosť bola kladne posúdená, takže v budúcom roku môže byť vybudovaný uvedený úsek.

(Pokračovanie v ďalšom čísle)

Mgr. Attila Agócs, PhD., primátor mesta

Nasledujúce číslo Filákovských zvestí vychádza 1. februára 2018!

Na Farskej lúke vybudovali najväčšie mestské parkovisko

Mesto Filakovo vyriešilo dlhoročný problém s parkovaním na sídlisku Farská lúka. Vybudovalo tu najväčšie mestské parkovisko. S výstavbou

Fotky: Klaudia Kováčsová

plochy pre státie 56-tich áut začalo mesto na jeseň tohto roku, odovzdali ho 14. decembra. Celková investícia mesta sa vyšplhala na 75-tisíc eur. Parkovanie začalo byť v posledných rokoch problémom aj vo Filakove. Málo parkovacích miest bolo najmä na sídliskách. Najpálčivejšia bola situácia na Farskej lúke. Autá tu parkovali okrem vyhradených miest aj na trávniku, popri ceste či na chodníkoch, čím vytvárali nebezpečné situácie. Myšlienka vybudovať parkovisko rezonovala vo vedení mesta už niekoľko rokov. Napokon sa v minulom roku podarilo nájsť vhodný mestský pozemok medzi jednou z bytoviek a areálom dvoch základných škôl.

Práce na výstavbe parkoviska sa začali v októbri tohto roka. Vedenie mesta ho odovzdalo v polovici decembra. Na novom parkovisku vzniklo pre verejnosť 56 nových parkovacích miest, vďaka čomu sa stalo najväčším parkoviskom v rukách mesta. Väčšie sú v meste už len parkoviská pri obchodných domoch.

Pri výstavbe parkoviska sa nezabúdalo ani na osadenie odľučovača ropných látok. „Splňa všetky európske normy,“ potvrdil Ivan Vanko, vedúci oddelenia výstavby, životného prostredia a stratégie rozvoja. Mesto tu podľa jeho slov vybudovalo aj novú obojsmernú prístupovú cestu k parkovisku s dĺžkou 100 metrov. „Celková investícia mesta bola vo výške 75-tisíc eur,“ doplnil s tým, že v budúcom roku k prístupovej ceste pribudne aj nový chodník.

V tomto roku sa vo Filakove vybudovalo ešte jedno 15-miestne parkovisko v centre mesta. „Dokopy tak u nás v tomto roku vzniklo 71 parkovacích miest. Je to zatiaľ najväčšia investícia v meste do tejto oblasti,“ uzavrel primátor Attila Agócs.

Klaudia Kováčsová, hovorkyňa mesta

Poľské mesto prejavilo záujem spolupracovať s Filakovom

Samospráva Filakova dostala návrh od poľského mesta Ustrzyki Dolne pridať sa k jeho družobným mestám. S Filakovom by chceli spolupracovať najmä v oblastiach kultúry, cestovného ruchu, hospodárskeho rozvoja či vytvárať partnerstvá v projektoch. Poslanci na svojom novembrovom zasadnutí odsúhlasili zámer začať rokovania s poľskou stranou.

„Počas nich zistíme, aké majú konkrétne očakávania a čo by nám táto spolupráca mohla priniesť. Sú tu nejaké projektové možnosti, možno aj v rámci projektov V4. Zapájajú sa do nich bolo pre nás doteraz dosť zložitá - máme síce dobrých maďarských partnerov, ale zháňajú ďalších z ostatných krajín V4 nebolo vôbec jednoduché. V tomto vidím najväčší potenciál v prípadnej spolupráci s týmto mestom,“ vyjadril sa na zasadnutí primátor Attila Agócs.

Mesto Ustrzyki Dolne je od Filakova vzdialené 350 kilometrov, leží blízko ukrajinských hraníc. Má viac ako 9000 obyvateľov. Medzi jeho partnerské mestá patria slovenské Giraltovce či maďarské mesto Zamárdi.

Klaudia Kováčsová

Mesto plánuje prest'ahovať komunitné centrum. Bude sa uchádzať o dotáciu

Mestské zastupiteľstvo vo Filakove na svojom novembrovom zasadnutí prebralo problematiku miestneho komunitného centra. Vedenie mesta chce vyriešiť dlhoročný problém s nevyhovujúcimi priestormi, v ktorých centrum sídli. Poslanci napokon odhlasovali zámer komunitného centra prest'ahovať do nových priestorov.

Sajkóm za ŠK Powerlighting Filakovo, doručili mestu v septembri žiadosť o zapojenie sa do výzvy MV SR na rekonštrukciu a výstavbu komunitných centier. Na zriadenie nového KC podľa nich do úvahy pripadali štyri nehnuteľnosti v meste - hrubá stavba na rohu Jilemnického a Hlavnej ulice, rodinný dom na Radničnej

Spomínaná budova na rohu ulice Jilemnického a Lučeneckej cesty (Fotó: Kováčsová Klaudia)

Na tento účel samospráva odkúpi rozostavanú budovu na Jilemnického ulici a podá žiadosť o dotáciu na jej dokončenie a rekonštrukciu, respektíve výstavbu novej budovy na jej mieste. V rámci výzvy Ministerstva vnútra SR (MV SR) môže mesto na tento účel získať najviac 350-tisíc eur.

Nevhodné priestory

Už niekoľko rokov upozorňujú zamestnanci komunitného centra (KC) i spriatelene občianske združenia, že priestory mestského kultúrneho strediska nie sú pre činnosť KC vyhovujúce. Odborná garantka KC Stanislava Kollárová spolu s Veronikou Svetovou za OZ Čarovné husle, Ladislavom Danim za OZ DATABO a Františkom

ulici, budova bývalého CVČ na Mlynskej ulici a tzv. Gubányiho dom na Ulici ČSA.

Budova blízko komunity

Poslanci napokon po dlhšej diskusii schválili zámer prest'ahovať KC a na tento účel odkúpiť dvojpodlažnú stavbu na Jilemnického ulici za 9000 eur. Zavážila blízkosť k lokalite s marginalizovanými komunitami i cena. „Pri rozhodovaní bola dôležitá kúpna cena, pretože kúpa nehnuteľnosti nie je medzi oprávnenými výdavkami výzvy, do ktorej sa plánujeme zapojiť. Kúpu si teda budeme musieť zaplatiť sami. Rekonštrukciu alebo prípadnú výstavbu novej budovy spolu s jej následným zariadením a

vybavením, už budeme môcť uhradiť z dotácie, ak budeme úspešní. Preto bolo pre nás výhodnejšie vybrať lacnejšiu budovu, do ktorej treba viac investovať, ako naopak,“ vysvetlil primátor Attila Agócs s tým, že zapojiť sa plánujú do niektorého z ďalších kôl výzvy v priebehu budúceho roka.

Vhodnú budovu však museli vybrať už teraz, nakoľko žiadosť o dotáciu môže mesto podať len s hotovou projektovou dokumentáciou a platným stavebným povolením. „Bude to ešte dlhý byrokratický proces, ale je to nevyhnutné. V meste je silná požiadavka na zriadenie samostatného KC. Musíme to stihnúť, kým eurofondy o pár rokov skončia,“ dodal.

Na zasadnutí zastupiteľstva predstúpili aj František Sajkó a Veronika Svetová. „Chceme pripomenúť, že tu sa nejde stavať nič len pre Rómov. My poskytujeme naše služby všetkým sociálne odkázaným, ktorí nás potrebujú. Úzko spolupracujeme aj so ZŠ Moocsáryho, z ktorej máme najviac detských klientov. Preto sme radi, že poslanci schválili kúpu nehnuteľnosti práve na Jilemnického ulici, nakoľko budeme týmto deťom bližšie,“ vyjadrila sa Svetová s tým, že KC má v súčasnosti viac ako 350 klientov.

Podajú žiadosť o dotáciu

Podľa výzvy ministerstva bude o výške dotácie rozhodovať úžitková plocha KC a služby a aktivity, ktoré bude poskytovať. Budúce filakovské centrum bude pravdepodobne spadať do kategórie centier so strednými alebo do kategórie s maximálnymi nárokmi. V najvyššej kategórii by mesto mohlo žiadať na jeho rekonštrukciu maximálne 257-tisíc eur a na výstavbu nového, v prípade zbúrania súčasnej stavby, maximálne 350-tisíc eur.

Klaudia Kováčsová

CITY MONITOR

Denne pribúdajú nové hlásenia

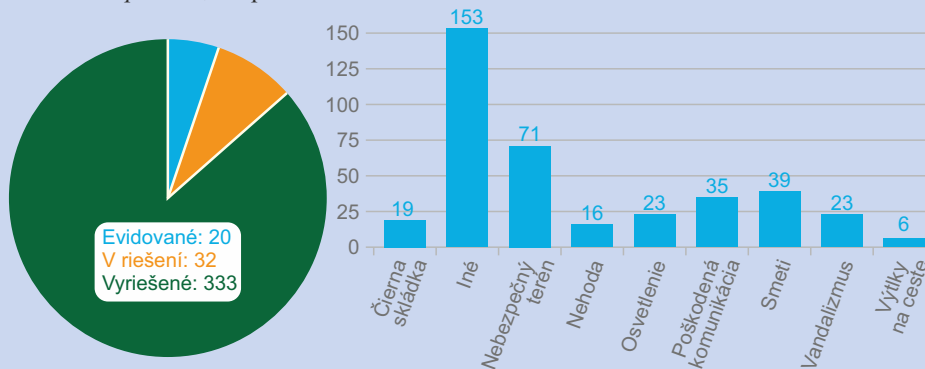
Aplikácia City monitor slúži Filakovčanom od roku 2015. Nové podnety v nej pribúdajú každý deň. Samospráva ich rieši v spolupráci s mestskou políciou či Verejnoprospešnými službami mesta (VPS).

Podľa viceprimátora mesta Lászlóa Kerekesa sa drvivú väčšinu podnetov podarí vyriešiť. Napriek tomu ľudia do aplikácie stále dávajú aj podnety, ktoré tam nepatria. „Posledný štvrťrok hodnotím kladne. Posúvame sa dobrým smerom, takých podnetov je čoraz menej. Stále sa však nájde niekoľko takých, na ktoré nemáme dosah,“ vysvetlil viceprimátor. Podľa jeho slov jedna skupina nesprávnych hlásení súvisí s budovami či priestormi, ktoré samospráva nevlastní. „Zvyknú sa týkať napríklad budovy železničnej stanice či malého cintorína na Železničnej ulici. Predmetné budovy mestu nepatria, preto nevieme tieto podnety vyriešiť. Môžeme ich iba posunúť kompetentným. Či sa s nimi budú zaoberať, my už ale ovplyvniť nevieme,“ objasnil.

Druhou takou skupinou sú podnety, ktoré do City monitora nepatria kvôli ich krátkej aktuálnosti. Podľa slov primátora je to napríklad pohyb túlavých psov. „Kým na miesto vyšleme hliadku, pes tam už dávno nie je. To isté platí pri nesprávnom parkovaní, rušení nočného kludu či hádzaní petárd. Takéto prípady treba riešiť hneď v danej chvíli, preto ich odporúčame nahlasovať priamo na mestskú políciu,“ povedal viceprimátor s tým, že medzi nahlasovateľmi sa nájdu aj „srandisti“. „Nahlásili nám už aj to, že prečo sme nevybavili dobré počasie,“ doplnil s úsmevom.

Medzi podnety, ktoré sa týkajú samosprávy a sú aj najčastejšie nahlasované, patria poruchy verejného osvetlenia, poruchy ampliónov mestského rozhlasu, výtlky na cestách a chodníkoch, replnené kontajnery či čierne skládky. „Tieto veci vieme promptne riešiť. Skládky napríklad riešime tak, že najprv tam vyšleme mestských policajtov, ktorí sa pokúsia vypátrať pôvodcu skládky. Potom ju odstránime väčšinou za pomoci VPS,“ dodal na záver.

Kludia Kováčová, hovorkyňa mesta

Na Silvestra skončila platnosť ročných parkovacích kariet

Začiatkom roka 2018 nadobudnú vo Filakove platnosť nové ročné parkovacie karty. Ich vydávanie majú na starosti Verejnoprospešné služby mesta (VPS). Od minulého roka platí, že parkovacie karty platia vždy len do konca kalendárneho roka. To sa však v najbližšom období môže zmeniť.

„Aktuálny princíp platnosti kariet platí od januára 2017. Nie je rozlíšené, či si ich niekto kúpi hneď po Novom roku alebo až v auguste. Platia vždy len do 31. decembra. Funguje to rovnako, ako s diaľničnými známkami,“ vysvetlil Tibor Tóth, riaditeľ VPS. Ako ďalej vysvetlil, tento princíp vydávania kariet zaviedli kvôli lepšej prehľadnosti a ľahšej kontrole. V každom kalendárnom roku sa karty vydávajú v odlišnej farbe, čo zjednodušuje mestským policajtom kontrolu ich platnosti. „V roku 2018 budeme vydávať červené karty,“ spresnil.

Podľa slov viceprimátora Lászlóa Kerekesa sa do budúceho roka uvažuje o úprave pravidiel vydávania kariet. „Odznel návrh,

aby sa za karty platila alikvótna čiastka podľa dátumu jej zakúpenia. To znamená, že ak by si niekto kúpil kartu napríklad v marci, platil by len za 10 mesiacov, teda 17,50 eur,“ vysvetlil

Foto: Kludia Kováčová

viceprimátor. Druhým pozmeňovacím návrhom by mala byť možnosť raz ročne si preniesť parkovaciu kartu na inú ŠPZ. „Tu ide o prípady, kedy si niekto zakúpi kartu, no

počas roka predá svoje auto a kúpi si nové. V tom prípade by si mohol kartu prepísať zo starého evidenčného čísla na nové,“ doplnil viceprimátor s tým, že termín zavedenia týchto možných zmien zatiaľ nestanovili.

Do tej doby platí, že parkovaciu kartu si môžu Filakovčania zakúpiť za fixných 21 eur v sídle VPS na Farskej lúke. Pre urýchlenie vybavovania VPS spustila na svojej webovej stránke vpsfilakovo.sk aj možnosť vyhotovenia karty on-line. „Zaujemca vyplní formulár a kartu si objedná. Potom si stačí prísť hotovú kartu vyzdvihnúť a zaplatiť do nášho sídla alebo klientskeho centra na mestskom úrade,“ doplnil riaditeľ.

Do konca októbra 2017 sa v meste predalo 605 kusov ročných parkovacích kariet. Okrem nich takmer 10-tisíc hodinových lístkov, ktoré sa v meste predávajú v šiestich obchodoch a novinových stánkoch a 500 parkovacích lístkov zakúpených cez SMS.

Kludia Kováčová

brantner
ENVIRONMENTAL FACILITY SERVICES

Zber papiera v meste Filakovo

Termín zberu: každý prvý týždeň v mesiaci – ŠTVRTOK

4. január, 1. február, 1. marec, 5. apríl, 3. máj, 7. jún, 4. júl, 2. august, 6. september, 4. október, 8. november, 6. december

Termíny zberu: každý prvý týždeň v mesiaci – PIATOK

5. január, 2. február, 2. marec, 6. apríl, 4. máj, 8. jún, 6. júl, 3. august, 7. september, 5. október, 9. november, 7. december

Umiestnenie zastávky	Čas
Farská lúka čínžiaky – každý vchod	14,30 – 15,00
Moyzesova, J. Kalinčiaka, Odborárska, B.S. Timravy	15,00 – 15,15
Záhradnícka, Parková, Sládkovičova, Hollého	15,15 – 16,00
Biskupická, Nám. slobody, Školská, Mocsáryho	16,00 – 16,30
1. mája, Čsl armády, Mládežnícka, Kukučínova	16,30 – 17,30

Umiestnenie zastávky	Čas
Tulipánová, Ružová, Kvetná, Fialková	14,30 – 15,00
B. Bartóka, Jókaiho, Čajkovského	15,00 – 15,15
Hviezdoslavova, Jánošíkova, Gorkého, Poľná, Kalajova	15,15 – 17,00

IT akadémia v Gymnázium vo Filakove

V školskom roku 2017/2018 štartuje na našej škole celoštátny projekt pod názvom IT akadémia. Cieľom tejto iniciatívy, ktorá vznikla spojením MŠSR, viacerých univerzít a spoločností so zameraním na informačno-komunikačné technológie (IKT), je vybaviť žiakov základných, stredných a vysokých škôl potrebnými vedomosťami v oblasti prírodných vied a tým zmierniť nedostatok odborníkov na IKT na trhu práce.

Filakovské Gymnázium vybrali spomedzi 74 uchádzačov, a tak patríme do skupiny 24 gymnázií, ktoré sa zapoja do realizácie programu na najvyššej úrovni. Voľba nie je náhodná, ale vznikla na základe uznania našej doterajšej činnosti, čo školu posunulo medzi najlepších.

Čakajú nás študijné exkurzie v špičkových podnikoch s IKT, zavedenie nových vyučovacích metód, získavanie pre trh práce potrebných prírodovedných a informatických poznatkov – o týchto aspektoch zreferujeme počas nasledujúcich troch rokov realizácie projektu.

Teraz by som ale rád zreferoval o výsledkoch predchádzajúceho obdobia, ktoré pripeli k tomu, aby sme sa stali súčasťou tohto projektu.

Cena Talentum

V posledný júnový vyučovací deň vládne v Gymnázium Filakovo vždy slávnostná atmosféra. Rozdávanie vysvedčení predchádza udeľovanie cien, ktorými sú ohodnotení najúspešnejší žiaci školy. Ceny venujú e-Talentum, nezisková organizácia so sídlom vo Filakove, a Gymnázium Filakovo s finančnou podporou Spoločnosti Pro Futuro, poslancov BBSK, Rady rodičov pri Gymnázium vo Filakove, tým žiakom gymnázia, ktorí sú vzorom pre svojich spolužiakov ich študijnými výsledkami a úspešnou účasťou na rôznych súťažiach. V školskom roku 2016/2017 ceny Talentum boli udelené nasledovne: V prírodovednej kategórii bol ocenený Peter Lukács z II.A triedy, ktorý dosiahol najlepšie výsledky v súťažiach zameraných na programovanie. V spoločenskovednej kategórii bola ocenená Diana Ádám, žiačka IV.A triedy, za úspešnú účasť v literárnych súťažiach a v študentskom divadle Apropó, taktiež za prácu v žiackej samospráve. Cenu „Dobrý žiak, dobrý športovec“ prebral Michal Brablec z II.C triedy za výborné študijné výsledky a úspešnú reprezentáciu školy v stolnotenisovom družstve. V školskom roku 2016/2017 najlepšie

študijné výsledky dosiahla trieda I.C, ktorá bola odmenená tortou.

Prírodovedecký triatlon

V novembri k nám prišli gymnazisti od Dunajskej Stredy až po Veľké Kapušany, aby si zmerali svoje vedomosti. Pozvali sme ich na triatlon, nie však na športový, ale vedecký z oblasti matematiky, fyziky a informatiky. V tomto roku sme usporiadali túto súťaž za finančnej podpory Spoločnosti Pro Futuro, mesta Filakovo a Nadácie Bethlen Gábor. V organizovaní súťaže pomáhajú všetci učitelia matematiky, fyziky a informatiky z našej školy. Počas dvojdňovej súťaže trojčlenné družstvá musia riešiť úlohy z fyzikálneho merania a majú pripraviť fyzikálnu simuláciu. Víťazom súťaže sa stalo družstvo dunajskostredského súkromného gymnázia. Žiaci nášho gymnázia obstáli

Cena Talentum sa udeľuje v troch kategóriách (Foto: Lóránt Bálint)

tiež vynikajúco. Družstvo v zložení Both Tomáš, Lukács Peter, Simon Zoltán obsadilo 2. miesto a družstvo v zložení Molnárová Daniella, Szacsco Adrian, Hanyusová Olivvia obsadilo 3. miesto. Čas medzi jednotlivými súťažnými disciplínami vyplnili žiaci nášho gymnázia vlastnými prednáškami a rôznymi aktivitami pre súťažiacich. Pod vedením Tomáša Botha sa mohli účastníci oboznámiť s programovaním zariadenia arduino a pred slávnostným vyhodnotením im Peter Lukács prednášal o kódovaní informácií.

Súťaž v robotike

Žiaci osemročného gymnázia využívajú každú možnosť, aby si svoje zručnosti v tejto oblasti zmerali so svojimi rovesníkmi na rôznych súťažiach. Naposledy súťažilo družstvo v zložení András Gáspár a Nikolas Molnár v Hajdúszoboszló, kde získali 2. miesto. Popri súťažiach sa intenzívne pri-

pravujú už aj na budúročné turnaje v robotike.

Algoritmia

Spopularizovanie počítačového programovania je dôležitá úloha nielen pre žiakov gymnázií, ale aj žiakov základných škôl. V októbri 2017, v rámci Týždňa európskeho programovania, sme v našej škole usporiadali aktivity v programovaní, ktoré mali spopularizovať praktické zamestnania pre žiakov základných škôl od Šiah až po Torňaľu. Tento program bol finančne podporovaný európskym projektom Smart Communities.

Smart Communities – Múdre spoločenstvá

Tento cezhraničný projekt bol odštartovaný v septembri 2017. Členom konzorcia, okrem nášho gymnázia, je nezisková organizácia e-Talentum, TU v Košiciach, Univerzita sv. Štefana v Gödöllő, Výskumné centrum maďarskej akadémie vied, Nadácia In-

terindustria, Vibercon s.r.o., košická organizácia ASTRA a spoločnosť „Spoločenstvo za obnovujúci sa vidiek“, ktorá sa zaoberá skúmaním rozvoja vidieka a podporou znevýhodnených regiónov. Popritom cieľom projektu je aj spopularizovanie vzdelania v informatike a prezentácia pozitívnej praxe, čo môže ponúknuť dobrú víziu budúcnosti a možnosti seberealizácie pre mladých ľudí, ktorí si svoje živobytie chcú nájsť v mieste bydliska.

Bez nároku na úplnosť ste mali, touto formou, možnosť nahliadnuť do zlomkov výchovno-vyučovacieho procesu Gymnázia vo Filakove, vďaka ktorým sa naši žiaci pripravujú úspešne na výzvy, ktoré ich čakajú v budúcnosti. Môžeme byť hrdí na dosiahnuté výsledky našich žiakov, ktorými popularizujú nielen školu, ale aj mesto Filakovo a aj celý náš región.

László Molnár, riaditeľ

Tradičné podujatia a novinky v MsKS v roku 2017

Mestské kultúrne stredisko vo Filakove v roku 2017 okrem už svojich tradičných podujatí, ktoré sa uskutočňovali pravidelne počas niekoľkých rokov organizovalo väčšie akcie, ktorých základy boli položené v predchádzajúcom kalendárnom roku. Hoci počet programov v roku 2017 nerástol, našli sa novinky, ktoré stoja za krátke referovanie. Rok 2017 sme otvorili už tradičným podujatím Ples mesta Filakovo, pokračovali so slávnostným programom spojeným s odovzdávaním cien – Mestským dňom učiteľov, v apríli Svetovým dňom tanca, kde sme dali priestor nielen miestnym ale aj regionálnym talentom. Júnovým celomestským podujatím bol Mestský deň detí, ktorý sme organizovali už druhýkrát v Mestskom parku. Spoznajme sa! je séria podujatí, ktoré majú regionálny charakter a ich cieľom je vzájomné spoznávanie rozličných kultúr. V rámci nich oslavovali Dni maďarskej kultúry nielen Maďari, dôkazom čoho bolo predstavenie tanečného divadla a tanečný dom pre deti so slovenskými a maďarskými ľudovými tancami. 12. ročník Palockej Veľkej noci na Filakovskom hrade čakal záujemcov so širokou škálou programov, ktoré nesú v sebe charakter tradičnej kultúry, ako napríklad predstavenia folklórnych súborov, jarmok s veľkonočnou tematikou a koncert svetovej hudby. Umelecký festival UDVarť v tomto roku oslávil svoje druhé narodeniny, kde nechýbali umelecké workshopy, prednášky rôznej tematiky, výstavy, koncerty, večerné kino a ďalšie zaujímavosti. Úspešným podujatím boli aj 27. Palocke dni a Dni mesta, počas ktorých do nášho mesta prišli návštevníci z rôznych kútov nielen Slovenska ale aj zahraničia. Trojdňový festival ponúkal niekoľko zaujímavých programov ako pre malých tak aj veľkých: cez domáчих a zahraničných interpretov, večerných koncertov, výstav, detských programov, divadelných predstavení, jarmoku až po ďalšie netradičné atrakcie na viac ako ôsmich miestach v meste. V septembri na II. ročníku Zrazu veteránov vo Filakove námestie pred kultúrnym domom zaplnili autá a motorky, ktoré už dnes na cestách nevidno. Okrem tátošov čakal návštevníkov bohatý kultúrny program na javisku a rôzne šikovnostné hry. V rámci Medzinárodného divadelného festivalu sme pre milovníkov divadla pripravili 23 predstavení v podaní miestnych, zahraničných, amatérskych a profesionálnych divadiel, v rôznych žánroch, vo viacerých jazykoch a pre všetky vekové kategórie. Na našich podujatiach okrem miestnych skupín a sólistov účinkovali: Tanečné divadlo Ifjú Szívek z Bratislavy, Jókaiho divadlo z Komárna, Divadlo Thália z Košíc, Divadlo Andreja Bagara z Nitry, speváčky Réka Koós a Gigi Radics, hudobná skupina Madurar, Apostol, Jóvilágvan, Gypo Cirkus, Smola a Hrušky, Szabó Balázs Bandája, tanečné školy Keep Swinging a Savaria, a exotický mexický súbor Olinyolotl. Okrem festivalov a väčších kultúrnych podujatí sme organizovali výstavu („Tak bolo...“ – Filakovo kedysi – výstava fotografa Zoltána Schnel-

czera), koncert vážnej hudby (Cimbalový koncert Viktória Herencsár), stand-up comedy večer (Dumaszház), navštívil náš štátny tajomník Ministerstva obrany SR Robert Ondrejcsák (v spolupráci s OZ Rodná zem), historik Attila Simon (organizátor OZ Koháry) a v neposlednom rade známy psychiater Imre Csernus. V druhom polroku podujatia literárneho charakteru sa nám podarilo uskutočniť v rámci programu LiteraTúra. Cieľom tohto projektu je získanie väčšieho počtu priaznivcov čítania pomocou ďalších odvetví umenia: filmami, výtvarného umenia, hudby. V tomto zmysle nás navštívil spisovateľ Zoltán Németh, herečka Vica Kerekes, formácia KocsmaBeat, poetka Virág Erdős, slamer Róbert Laboda a kapela Pázsit. Druhýkrát sa nám podarilo zapojiť sa do projektu, vďaka ktorému počas letných mesiacov zavítala do nášho mesta lektorka anglického jazyka a tak sa verejnosť mohla tešiť bezplatnému anglickému jazykovému kurzu. MsKS sa zapojilo aj do dobročinných akcií a to spôsobom bez vyberania poplatku za divadelnú sálu (koncert Ferenc Gényaho v organizovaní Pro Schola Nostra na pomoc Tamásovi Bodzásimu, Zdraví pre postihnutých v organizovaní Komisie sociálnych vecí a zdravotníctva mestského zastupiteľstva a Carissimi), a vianočné podujatie Matice slovenskej na finančnú podporu onkologického oddelenia v Banskej Bystrici). Pomocou kultúrnych poukazov, ktoré vydáva Ministerstvo kultúry sme pre miestne základné a stredné školy vedeli ponúknuť divadelné predstavenia v slovenskom, maďarskom a anglickom jazyku. Úzko spolupracujeme s miestnym Gymnáziom s cieľom výchovy kultúry milovnej miestnej inteligencie o čom svedčia aj akcie, ktoré sme organizovali priamo v budove Gymnázia: workshop kreatívneho písania pod vedením Attilu Mizsera, slam poetry a filmový workshop s Róbertom Labodom a Gáborom Vargom, stretnutie so štátnym tajomníkom Róbertom Ondrejcsákom a pozvali sme ich do MsKS na dokumentárne divadlo v podaní hercov Slovenského národného divadla. Pod záštitou MsKS celý rok pravidelne tvorili aj mestom podporované skupiny: Ženský spevácky zbor Melódia, Mužský spevácky zbor Pro Kultúra, DS Zsákszház, FS Rakonca, DFS Rakonca, FS Jánošík a DFS Jánošík. V MsKS fungovali aj záujmové činnosti ako Mona Balet, tanečná škola pre deti Dance Attack a Filakovský komorný spevácky zbor. Ženský spevácky zbor usporiadal aj dve akcie v spolupráci s MsKS: v júni medzinárodné stretnutie speváckych zborov a v decembri vianočný koncert. V novembri sa obecenstvo mohlo tešiť celovečernému programu FS Rakonca, ktorý zožal úspechy počas celého roka. DS Zsákszház tiež odohral premiéru svojej novej tvorby s ktorou získal viaceré ocenenia. Už druhý rok funguje pod záštitou MsKS Umelecká dielňa FOLT, ktorej cieľovou skupinou sú mladí a čerství dospelí. V tomto roku fungovali v rámci nej workshopy ako kreatívne písanie, remeselnícky a historický fotografický workshop, hudobný,

filmový a slam poetry workshop. Jednou novinkou v MsKS je nárast počtu skupín o 2 nové skupiny. Divadelný súbor MeseFigurák začala fungovať pod záštitou MsKS a Csemadok-u. Ich členovia (Andrea Bódiová, Viktória Gyetvaiová) sa snažia zmeniť vnímanie bábkového divadla a to hlavne tým, že predmetmi dennej potreby nahrádzajú zaužívané rekvizity. Ďalšou skupinou je spevácka skupina Foncsik, ktorej členovia sú malé školáčky. Napriek ich mladému veku sa snažia čo najlepšie si osvojiť tajomstvá spievania ľudových piesní, v ktorom im pomáha ich vedúca Lia Varga. Séria klubových koncertov KLUB 2017- Live Music Night v roku 2017 odštartovala svoj druhý ročník, kde sme dali možnosť predovšetkým miestnym hudobným skupinám predstaviť sa obecenstvu. Hostami týchto večerov boli Zsolt Balog a jeho priatelia, kapela Guru Brothers, Infinity Music Band a Florian Kvintet. Návštevníkov týchto klubových koncertov sme v tomto roku prekvapili dvoma zaujímavosťami: v júni sme usporiadali swingovú tanečiareň, kde nám do tanca zahral swingový orchester Fats Jazz Band z Bratislavy a sezónu uzavreli bývalí legendári filakovskí hudobníci, ktorí, pred nemalým obecenstvom, zahrali s kapelou Poker. S úspešnosťou našich programov úzko súvisí aj propagácia, tak sme urobili ďalší krok aj v jej vylepšení. Založili sme webovú stránku MsKS, kde nielen môžete dozvieť sa viac o našich aktuálnych podujatiach, ale aj v galérii nájdete aj fotky o jednotlivých podujatiach. Ďalším výnosom stránky je možnosť zakúpenia online vstupeniek v pohodlí domova. Realizácia podujatí MsKS by nebola možná bez úspešných projektov. V roku 2017 sme prekonalí náš rekord nielen v úspešnosti projektov (10 úspešných projektov), ale aj v sume získaných nenávratných finančných prostriedkov, čo predstavuje viac ako 24 tisíc eur. Najvýznamnejšiu podporu sme získali od Banskobystrického samosprávneho kraja a od Úradu vlády Slovenskej republiky – program Kultúra národnostných menšín 2017. Ďakujeme za finančnú podporu aj miestnym podnikaniam: Democolor, Jazyková škola Helen Doron, Zoltán Greksa, Európa Bar, RegioTel a OTP Banke. Taktiež ďakujeme každým našim partnerom za spoluprácu. V roku 2018 náš čakajú veľké zmeny: začínajú rekonštrukčné práce budovy MsKS, čo predstavuje ďalšie úlohy pre nás. Okrem toho, že samotná kancelária MsKS sa presťahuje, musíme nájsť vhodné miesta pre záujmové činnosti fungujúce pod záštitou klubu. Napriek všetkým týmto okolnostiam aj v ďalšom roku sa uskutočnia podujatia kultúrneho strediska, na ktoré už teraz Vás všetkých srdečne pozývame. Ďakujeme za Vašu priazeň, konštruktívnu kritiku a pozitívne ohlasy. V mene kolektívu MsKS Vám prajem pokojné, ničím nerušené vianočné sviatky a v roku 2018 veľa zdravia, šťastia, osobných a pracovných úspechov!

Mgr. Andrea Illés Kósik, riaditeľka MsKS

Významné kultúrne podujatia vo Filakove v januári 2018

do 12. jan.	Fotografická výstava Nikolety Strapkovej s názvom „Taká som“ Miesto: Mestské múzeum; Organizátor: Hradné múzeum	18. jan.	Prednáška o prírodných liečivách (Prednáška prebieha v maďarskom jazyku.) Miesto: Mestské kultúrne stredisko Organizátor: Mestské kultúrne stredisko vo Filakove
06. jan.	Novoročný výstup na filakovský hrad a návšteva jeho tajomného podzemia. Účastníkov zahreje horúce varené víno. Miesto: Filakovský hrad; Organizátor: Hradné múzeum	19. jan.	Otvorenie výstavy malieb Gizely Schneiderovej 16:30 Miesto: Mestské vlastivedné múzeum Organizátor: Hradné múzeum vo Filakove
17. jan.	„SPOZNAJME SA!“ – Dni maďarskej kultúry 15:00 Tanečný dom pre deti Miesto: Mestské kultúrne stredisko; Organizátor: MsKS	19. jan.	„SPOZNAJME SA!“ – Dni maďarskej kultúry 17:00 Slávnostný program Csemadok-u z príležitosti dňa maďarskej kultúry Miesto: Mestské kultúrne stredisko Organizátor: ZO Csemadok-u vo Filakove Spoluorganizátor: Mestské kultúrne stredisko vo Filakove
18. jan.	Prednáška prírodovedca Mgr. Dušana Valenta 8:30 Miesto: Mestská knižnica; Organizátor: Hradné múzeum Podujatie knižnice z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia		

Rok 2017 v Hradnom múzeu vo Filakove

Milí čitatelia a návštevníci! Aj tentokrát vám v decembrovom čísle Filakovských zvestí prinášame prehľad činnosti Hradného múzea vo Filakove a jeho oddelení za rok 2017. V marci sme pri príležitosti 10. výročia svojho založenia otvorili turistickú sezónu s rozšírenou a zmodernizovanou stálou expozíciou s názvom „Stáročia filakovského hradu“ a dočasnou výstavou „Od chmeľu k pivu“, zapožičanou od Tri-

vané bábiky“ v spolupráci s OZ Slnienko. Sezónu na hrade uzatvárala expozícia „Spomienky na Zambiu“, sprostredkujúca návštevníkom spomienky a zážitky veterinára Milana Jeřábka, pôsobiacieho niekoľko rokov Afrike. Hradný areál bol dejiskom mnohých kultúrnych podujatí, koncertov a letných táborov, ale aj archeologických výskumov a rozsiahlej obnovy, ktoré zabezpečilo mesto Filakovo vďaka dotácii Ministerstva

Interaktívna prednáška k výstave Expedícia stredovok na Noci múzei vo Filakove (Foto: Matej Fehér)

bečského múzea v Topolčanoch. Počas tradičného podujatia Noc múzei a galérií si záujemcovia na hrade v rámci interaktívnej výstavy „Expedícia Stredovok“ vyskúšali život v stredoveku, a večer si zatancovali na latinské rytmy skupiny Latin Combo Cubano z Budapešti. Začiatok júna patril tradične tým najmenším, kedy sa deti z miestnych škôl a škôlok mohli tešiť z rôznych dobových športov a hier, zorganizovaných na hradnom nádvorí. Vďaka finančnej podpore Banskobystrického samosprávneho kraja a Úradu vlády Slovenskej republiky – program Kultúra národnostných menšín 2017, sa 3. júnový víkend uskutočnili XVIII. Filakovské hradné hry, ktoré na hrad každoročne lákajú deti i dospelých. Na nádvorí ožila história stredoveku a raného novoveku, záujemcovia si mohli pozrieť bábkové predstavenie, rytiersky turnaj, prezentáciu pastierskych a loveckých psov, vyskúšať prekážkovú dráhu či historické hračky. Na druhý deň hradných slávností sa OZ Koháry postaralo o udelenie titulu „Lukostrelec Novohradu“ a hodnosti „Obranca filakovského hradu“ v rámci XI. Medzinárodnej historickej lukostreleckej súťaže. Letné prázdniny spestril tanečný a divadelný workshop a výstava „Krojo-

kultúry SR. Napriek stavebným prácam a sťaženému prístupu na jednotlivé úseky zrúcaniny evidujeme rekordný počet návštevníkov za uplynulé roky – vyše 28000 v roku 2017.

Mestské vlastivedné múzeum poskytl v roku 2017 priestor niekoľkým zaujímavým výstavám a podujatiam. Vo februári sa v galérii predstavila miestna autorka Adela Vašová, a v rámci Noci múzei a galérií sme pre milovníkov neživej prírody a drahých kameňov v spolupráci s Východoslovenským múzeom v Košiciach pripravili výstavu „Minerály pod lupou“, po ktorej nasledovalo premietanie archívnych pohľadníc a fotografií s pohľadom do minulého storočia Filakova. Návštevníci mali možnosť pozrieť si aj jeden zo štyroch pôvodných historických ciferníkov filakovských kostolných hodín, ktorý inštitúciou darovala Rímskokatolícka cirkev – farnosť Filakovo. Do osláv Palóckych dní a Dní mesta Filakovo sme sa zapojili tematickou výstavou „Prelamovaný palócky nábytok v slovenskej časti územia Palócov“. Jej súčasťou bola aj unikátna drevená lavica s prelamovanou výzdobou zo Závady, zakúpená vďaka finančnej podpore Fondu na podporu umenia (FPU). Výstavu vystriedal súbor diel filakovského rodáka Lászlóa Se-

resa, kde si na svoje prišli hlavne milovníci abstraktného umenia. Poslednou tohtoročnou prezentujúcou umelkyňou je mladá fotografka Nikoleta Strapková, jej autorská výstava je sprístupnená do 12. januára 2018.

V rámci odbornej múzejníckej činnosti zrealizovala inštitúcia niekoľko záchranných archeologických výskumov v okolí Filakova, ktorých výsledky sú dostupné na webovej stránke múzea. Pomocou projektu podporeného FPU s názvom „Zabezpečenie ochrany historických papierových dokumentov, fotografií, pohľadníc a archívnych filmov“ sa nám podarilo odborne uskladniť aj množstvo zbierkových predmetov, ktoré sa tak v bezpečí zachovávajú pre budúce generácie. V mestskej knižnici sme ukončili podobne rušný rok plný prezentácií kníh a prednášok s rôznorodou tematikou. V rámci série podujatí pre deti a mládež s názvom „Do knižnice nielen pre vedomosti!“ – s podporou FPU – nás v knižnici navštívil politológ RNDr. Tibor Madleňák, PhD., spisovateľky Marta Hlušiková, Veronika Homolová, Gabriela Futová a Krisztina Tóth, znalec regionálnej histórie RNDr. Jozef Puntigán, historik PhDr. Pavel Dvořák, etnológ Mgr. Attila Agócs, PhD., futbalista Patrik Le Giang, a v neposlednom rade odborníci Domu tradícií v Budapešti, ktorí si s mládežou priblížili typické vianočné zvyklosti. Veríme, že naše múzea a knižnica boli celý rok miestom pre príjemne strávený voľný čas, kde sa radi vrátite! 6. januára o 14:00 Vás preto srdečne pozývame na novoročný výstup na filakovský hrad a návštevu jeho tajomného podzemia! Na záver mi dovoľte zapriať Vám v mene kolektívu Hradného múzea vo Filakove veselé a pokojne prežiť vianočné sviatky a úspešný nový rok!

Mgr. Viktória Títonová, PhD., riaditeľka HMF

II. svetová vojna vo Filakove VÝZVA!

Hradné múzeum vo Filakove vyzýva občanov na spoluprácu. Pokiaľ vlastníte fotografiu, dokument, výstrižok z novin, alebo máte užitočnú informáciu o miestnom dianí z obdobia medzi rokmi 1938–1945, prosíme Vás o ich sprístupnenie múzeu. Získané informácie inštitúcia využije pri príprave novej spomienkovej výstavy v roku 2018 s tematikou 2. svetovej vojny.

Šport

Filakovčanka Blanka Vaššová je majsterkou sveta

Do Filakova priniesla titul majsterky sveta. Fitneska Blanka Vaššová zožala na novembrových Majstrovstvách sveta WFF Nabba na Cypre obrovský úspech a získala aj profi kartu.

Na majstrovstvách svetla štartovala Blanka Vaššová 4. novembra v kategórii performance, v ktorej mala tri konkurentky. „Pred súťažou som prežila ťažkých 12 hodín, ktoré boli doslova bojom o život. Nemohla som sa napiť ani posilniť svalstvo sacharidmi, čo spôsobilo, že brušné svalstvo, ramená a stehná nemali dostatočný svalový tonus a ostali ploché. Dost' ma to znervožilo, a preto som ani nedúfala, že sa mi podarí uspieť,“ povedala 38-ročná fitneska a trénerka. Víťazstvo bolo podľa jej slov pre ňu veľkým šokom, rovnako ako zisk profi karty. „Nemohla som uveriť, že sa to po toľkom trápení podarilo. Po vyhlásení výsledkov som začala plakať,“ opísala svoje pocity Vaššová. Ako prvej dobrej správy oznámila svojej mame, ktorá ju podľa jej slov vo všetkom podporuje. „Týmto úspechom som dokázala sebe, svojim deťom i zvereným, že si stačí pevne ísť za svojím cieľom a výsledky sa dostavia.“ Na Cyprus ju sprevádzali predseda slovenskej

časti federácie WFF Pavol Kysel' a jej tréner István Jenei z Maďarska, ktorý Vaššovú na majstrovstvá pripravoval. Zisku prestížneho titulu predchádzali tvrdý tréning a náročná príprava pod Jeneiho velením. „Mala som špeciálnu prípravu. Najprv som musela nabráť objem a prísnu diétu potom znížiť hmotnosť o 15 kilogramov a zároveň svalovú hmotu udržať a vyrysovať. Tréner ma však podržal a spoločne sme to zvládli. Patriť mu za to veľká vďaka spoločne s Dáimon Fitnessom, kde som mohla trénovať,“ povedala majsterka sveta.

Filakovčanka svoje kvality ukázala už aj v minulosti. Napriek tomu, že trénuje iba tri roky, pochváliť sa už môže titulmi vicemajsterky sveta, majsterky Slovenska a 3. miestom zo svetového pódia federácie IBFA. „Do sveta fitnessu ma priviedol tréner Árpád Mester a do tohto športu som sa okamžite zaľúbila. Chvalabohu, mám dobrú genetiku. Preto som si za taký krátky čas a bez akýchkoľvek chemických výživových doplnkov dokázala vyformovať telo. Človek pri fitness spozná svoje fyzické aj duševné limity, výdrž a húževnatosť. Sebe aj iným dokáže, že ľudské telo a myseľ sú zázračné,“ uzavrela s

tým, že po úspešnej sezóne sa cez prestávku plánuje venovať príprave, motivovaniu mladých športovcov a organizovaniu súťaží.

Klaudia Kováčsová

Foto: Archív B. Vaššovej